

Warszawa, dnia 20 marca 2015 r.

Poz. 389

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 10 marca 2015 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172 i Nr 232, poz. 1378) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1808, z 2006 r. Nr 225, poz. 1636 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97),
- 2) ustawą z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 181, poz. 1287),
- 3) ustawą z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. Nr 180, poz. 1280),
- 4) ustawą z dnia 24 października 2008 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 216, poz. 1367),
- 5) ustawą z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2012 r. poz. 161),
- 6) ustawą z dnia 9 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 81, poz. 531),
- 7) ustawą z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. Nr 167, poz. 1131 oraz z 2014 r. poz. 1888),
- 8) wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 października 2014 r. sygn. akt K 8/14 (Dz. U. poz. 1521),
- 9) ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. poz. 1741 i 1888)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 5 marca 2015 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 90 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1808, z 2006 r. Nr 225, poz. 1636 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97), który stanowi:

„Art. 90. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 27 pkt 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005 r.;
- 2) art. 15 pkt 2 i art. 23 pkt 1, 3 i 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2007 r.;
- 3) (uchylony).”;

- 2) art. 6 i art. 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 181, poz. 1287), które stanowią:
- „Art. 6. 1. Przepisów niniejszej ustawy nie stosuje się do spadków otwartych przed dniem 1 lipca 1984 r.
2. Do spadku otwartego przed dniem 14 lutego 2001 r., przepisy, o których mowa w art. 3 pkt 8 i 9 niniejszej ustawy, stosuje się w brzmieniu dotychczasowym.
- Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;
- 3) art. 32 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. Nr 180, poz. 1280), który stanowi:
- „Art. 32. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;
- 4) odnośnika nr 1 oraz art. 23 i art. 25 ustawy z dnia 24 października 2008 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 216, poz. 1367), które stanowią:
- „¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Rady 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich (Dz. Urz. WE L 149 z 02.06.2001, str. 34; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 4, str. 107).”
- „Art. 23. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.”
- „Art. 25. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.”;
- 5) art. 70 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2012 r. poz. 161), który stanowi:
- „Art. 70. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem rozdziału 5 i art. 65, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;
- 6) art. 12, art. 13, art. 15 i art. 16 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 81, poz. 531), które stanowią:
- „Art. 12. Do dnia 4 kwietnia 2011 r. konsul jest obowiązany uzasadniać ustnie odmowę wydania wizy, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 18 ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, może jednak odstąpić od uzasadnienia w całości lub w części, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa państwa.
- Art. 13. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.”
- „Art. 15. 1. Przepisy art. 37 ust. 2 i ust. 4 pkt 1, art. 48a ust. 5 i art. 48b ust. 2 pkt 1 ustawy, o której mowa w art. 1, oraz art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, o której mowa w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się od dnia 5 kwietnia 2011 r.
2. Przepis art. 86a ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się od dnia określonego w decyzji Komisji Europejskiej – zgodnie z art. 48 rozporządzenia (WE) nr 767/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS) oraz wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi na temat wiz krótkoterminowych (rozporządzenie w sprawie VIS) (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 60–81) – określającej datę rozpoczęcia funkcjonowania Systemu Informacji Wizowej w Rzeczypospolitej Polskiej.
- Art. 16. Ustawa wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 7) art. 90 i art. 93 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. Nr 167, poz. 1131 oraz z 2014 r. poz. 1888), które stanowią:
- „Art. 90. Sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzi się na podstawie przepisów dotychczasowych.”
- „Art. 93. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2015 r.”;
- 8) art. 134 i art. 149 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. poz. 1741 i 1888), które stanowią:
- „Art. 134. 1. Sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w zakresie zmiany imienia lub imion dziecka zamieszczonych w akcie urodzenia w terminie 6 miesięcy od dnia jego sporządze-

nia oraz w zakresie zaświadczeń stwierdzających możliwość zawarcia małżeństwa zgodnie z prawem polskim i zaświadczeń o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa w zakresie dokonania transkrypcji, odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, rejestracji zdarzeń, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostały tam zarejestrowane, prowadzi kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy w dniu ich wszczęcia.

2. Postępowania w sprawie uzupełnienia aktu stanu cywilnego lub w sprawie sprostowania aktu stanu cywilnego wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzi kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy w dniu ich wszczęcia.

3. Postępowania o uzupełnienie aktu zgonu o datę lub godzinę zgonu wszczęte i niezakończone przez kierownika urzędu stanu cywilnego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy umarza się i przekazuje się do rozpatrzenia przez sąd.

4. Akty stanu cywilnego cudzoziemców sporządzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy mogą zostać sprostowane na podstawie dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo, a akty stanu cywilnego dzieci cudzoziemców – na podstawie dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo rodziców.

5. Postępowania sądowe o sprostowanie aktu stanu cywilnego wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy są prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych.

6. Akty urodzenia sporządzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, które nie zawierają imienia, nazwiska i nazwiska rodowego ojca, mogą zostać uzupełnione, na wniosek osoby, której akt dotyczy, lub jej przedstawiciela ustawowego, na podstawie przepisów niniejszej ustawy, w formie czynności materialno-technicznej.

7. Akty małżeństwa sporządzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przez wpisanie do polskich ksiąg stanu cywilnego lub przez odtworzenie aktu stanu cywilnego sporządzonego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w których brak wpisu o nazwisku noszonym po zawarciu małżeństwa oraz nazwisku dzieci zrodzonych z tego małżeństwa, można uzupełnić na podstawie przepisów niniejszej ustawy, w formie czynności materialno-technicznej.

8. Zaświadczenie o możliwości zawarcia małżeństwa zgodnie z prawem polskim oraz zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują ważność przez okres w nich wskazany.”

„Art. 149. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2015 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 47 ust. 1, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.;
- 2) art. 53 ust. 2 i 3, art. 54 ust. 4 i 5, art. 114 w zakresie dodawanych w art. 11 ust. 3a–3e i ust. 4c oraz art. 123, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.”.

Marszałek Sejmu: *R. Sikorski*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 10 marca 2015 r. (poz. 389)

USTAWA

z dnia 13 lutego 1984 r.

o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. W rozumieniu ustawy konsulem jest kierownik konsulatu generalnego, konsulatu, wicekonsulatu i agencji konsularnej, jak również wydziału konsularnego przedstawicielstwa dyplomatycznego.

Art. 2. 1. Konsulem może być mianowany ten, kto:

- 1) jest obywatelem polskim i korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) jest nieskazitelnego charakteru oraz ze względu na posiadane kwalifikacje i praktykę zawodową daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków służbowych, zgodnie z prawem i interesami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) posiada tytuł magistra lub równorzędny;
- 5) nie był karany za przestępstwo popełnione z winy umyślnej;
- 6) spełnia inne wymogi określone w przepisach o pracownikach służby dyplomatyczno-konsularnej.

2. Jeżeli wymagają tego potrzeby służby, wykonywanie funkcji konsula można powierzyć osobie, która nie spełnia wymogów określonych w ust. 1 w pkt 4.

Art. 3. W przedstawicielstwie dyplomatycznym, w którym nie ustanowiono wydziału konsularnego, funkcje konsula może wykonywać członek personelu dyplomatycznego wyznaczony przez *Ministra Spraw Zagranicznych*¹⁾.

Art. 4. Konsul wykonuje funkcje osobiście lub upoważnia do ich wykonywania innych pracowników posiadających stopnie służbowe konsularne lub dyplomatyczne.

Art. 5. 1. Minister właściwy do spraw zagranicznych może powoływać honorowych konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów lub agentów konsularnych do wykonywania niektórych funkcji konsulów.

2. Na honorowego konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub agenta konsularnego może być powołany obywatel polski zamieszkały w państwie przyjmującym, obywatel państwa przyjmującego lub państwa trzeciego, posiadający wysoki autorytet, cieszący się zaufaniem oraz dający rękojmię wykonywania funkcji zgodnie z interesami Rzeczypospolitej Polskiej i jej obywateli.

3. Okręg konsularny, zakres funkcji honorowego konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub agenta konsularnego określa minister właściwy do spraw zagranicznych w akcie powołania.

4. Okręg konsularny, zakres funkcji honorowego konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub agenta konsularnego, określony w akcie powołania, może być zmieniany, za jego zgodą, przez ministra właściwego do spraw zagranicznych.

5. W zakresie wykonywanych funkcji honorowy konsul generalny, konsul, wicekonsul lub agent konsularny podlega kierownikowi przedstawicielstwa dyplomatycznego.

6. Bezpośredni nadzór nad działalnością honorowego konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub agenta konsularnego sprawuje właściwy terytorialnie konsul.

7. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb powoływania i odwoływania honorowych konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów lub agentów konsularnych oraz zasady wykonywania przez nich funkcji, w tym zakres wykonywanych funkcji i sposób współdziałania z właściwymi urzędami kon-

¹⁾ Obecnie: minister właściwy do spraw zagranicznych, stosownie do art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 27 i art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 743 i 984, z 2014 r. poz. 496, 829, 915, 932 i 1533 oraz z 2015 r. poz. 277).

sularnymi, sposób ponoszenia kosztów sprawowania funkcji, a także przypadki, w których przestają oni wykonywać swoje funkcje.

Art. 6. 1. Minister właściwy do spraw zagranicznych po powiadomieniu państwa przyjmującego i braku jego sprzeciwu może powierzyć wykonywanie funkcji konsula na rzecz Rzeczypospolitej Polskiej kierownikowi przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsulowi państwa trzeciego.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych po powiadomieniu państwa przyjmującego i braku jego sprzeciwu może powierzyć kierownikowi przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsulowi Rzeczypospolitej Polskiej wykonywanie funkcji konsula na rzecz państwa trzeciego.

Art. 7. 1. Konsul wykonuje funkcje w okręgu konsularnym obejmującym terytorium państwa przyjmującego lub jego część.

2. Konsul może wykonywać funkcje poza okręgiem konsularnym wyłącznie na podstawie decyzji *Ministra Spraw Zagranicznych*¹⁾ i za zgodą państwa przyjmującego.

Art. 8. 1. Konsul podlega służbowo *Ministrowi Spraw Zagranicznych*¹⁾.

2. Bezpośredni nadzór nad działalnością konsula sprawuje kierownik przedstawicielstwa dyplomatycznego.

3. Organizację urzędów konsularnych oraz prawa i obowiązki pracowników tych urzędów określają przepisy o urzędzie *Ministra Spraw Zagranicznych*¹⁾ i inne przepisy szczególne.

Art. 9. Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelach polskich, odnosi się to, z wyłączeniem przepisów art. 11–13, 16, 23–26, odpowiednio do osób prawnych, instytucji i innych polskich jednostek organizacyjnych.

Rozdział 2

Zakres funkcji konsułów

Art. 10. Konsul:

- 1) chroni prawa i interesy Rzeczypospolitej Polskiej i jej obywateli;
- 2) działa na rzecz rozwijania przyjaznych stosunków oraz współpracy między Rzeczpospolitą Polską a państwem przyjmującym;
- 3) czuwa w zakresie swojej właściwości nad wykonywaniem umów międzynarodowych obowiązujących w stosunkach między Rzeczpospolitą Polską a państwem przyjmującym;
- 4) działa na rzecz umacniania więzi między Polonią Zagraniczną a Polską;
- 5) informuje o Polsce, w szczególności przedstawia organom państwa przyjmującego i opinii publicznej tego państwa kierunki polityki zagranicznej i wewnętrznej Rzeczypospolitej Polskiej oraz rozwoju jej gospodarki, nauki i kultury;
- 6) zapoznaje się z problematyką państwa przyjmującego, w szczególności ze stanem jego gospodarki, nauki i kultury oraz z ustawodawstwem tego państwa i umowami zawieranymi przez nie z państwami trzecimi, jak również udziela odpowiednich informacji w tym zakresie właściwym organom Rzeczypospolitej Polskiej i zainteresowanym obywatelom polskim.

Art. 11. Konsul zapewnia pomoc obywatelom polskim w realizacji praw przysługujących im zgodnie z prawem państwa przyjmującego oraz prawem i zwyczajami międzynarodowymi.

Art. 12. 1. Konsul, o ile nie zabrania tego prawo państwa przyjmującego, z urzędu podejmuje przed sądami lub innymi władzami tego państwa czynności niezbędne dla ochrony praw i interesów obywateli polskich, jeżeli z powodu nieobecności lub innej ważnej przyczyny nie mogą oni w odpowiednim czasie bronić swoich praw i interesów ani nie ustanowili pełnomocników. O podjęciu tych czynności konsul zawiadamia niezwłocznie osobę zainteresowaną.

2. Konsul, za zgodą ministra właściwego do spraw zagranicznych i na podstawie udzielonego pełnomocnictwa, może zastępować lub zapewniać zastępstwo obywateli polskich przed sądami i innymi organami państwa przyjmującego w celu ochrony praw i interesów reprezentowanych osób, o ile nie zabrania tego prawo państwa przyjmującego.

3. Przyjęcie pełnomocnictwa konsul może uzależnić od dostarczenia dokumentów oraz wskazania innych dowodów i okoliczności potwierdzających istnienie wymagających ochrony praw i interesów obywatela polskiego, a ponadto od złożenia na piśmie zobowiązania do pokrycia poniesionych kosztów.

Art. 13. Konsul czuwa, aby obywatele polscy zatrzymani, aresztowani lub w inny sposób pozbawieni wolności w państwie przyjmującym mieli zapewnioną ochronę prawną i traktowanie zgodne z prawem tego państwa oraz z prawem i zwyczajami międzynarodowymi. W szczególności może podejmować następujące działania:

- 1) zwracać się do sądów i innych organów państwa przyjmującego o udzielenie informacji o przyczynach zatrzymania, aresztowania lub pozbawienia wolności w inny sposób, a zwłaszcza o zarzutach stawianych tym obywatelom;
- 2) odwiedzać tych obywateli oraz porozumiewać się z nimi w inny sposób;
- 3) na wniosek obywatela ułatwiać mu porozumiewanie się z rodziną i innymi osobami bliskimi.

Art. 14. Konsul podejmuje czynności zmierzające do ustanowienia, w wypadkach przewidzianych w ustawodawstwie polskim, opieki nad obywatelami polskimi bądź kurateli dla nich lub nad ich mieniem pozostającym bez opieki. W tym celu może w szczególności proponować sądom lub innym właściwym organom Rzeczypospolitej Polskiej bądź państwa przyjmującego odpowiednie osoby na opiekunów lub kuratorów.

Art. 15. Konsul wykonuje czynności dotyczące zabezpieczenia i realizacji spadków lub innych należności przysługujących Skarbowi Państwa.

Art. 16. 1. Konsul, w razie niezbędnej potrzeby, może udzielić obywatelowi polskiemu przebywającemu czasowo w państwie przyjmującym pomocy finansowej na pokrycie kosztów powrotu do Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Udzielenie pomocy, o której mowa w ust. 1, może być uzależnione od złożenia poręczenia majątkowego lub zobowiązania zwrotu całości lub części otrzymanej kwoty pieniędzy w terminie określonym w decyzji o przyznaniu pomocy finansowej.

3. Niespłacone w terminie zobowiązania, o których mowa w ust. 2, podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach konsul może udzielać zapomóg znajdującym się w niedostatku osobom pochodzenia polskiego zamieszkałym w państwie przyjmującym.

5. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady udzielania pomocy finansowej oraz tryb postępowania przy jej udzielaniu, w tym tryb przyjmowania i rozpatrywania wniosków, sposób zabezpieczania spłaty udzielanej pomocy finansowej innej niż zapomoga, sposoby odraczania terminów spłaty udzielonej pomocy, rozkładania jej na raty oraz umarzania należności, a także wzory wniosków dotyczących udzielenia pomocy finansowej.

6. W sprawach umarzania i udzielania ulg w spłacie pomocy finansowej udzielonej przez konsula stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.²⁾).

Art. 17. Konsul przyjmuje do depozytu dokumenty, środki płatnicze oraz przedmioty wartościowe, jeżeli jest to niezbędne do ochrony praw i interesów obywateli polskich.

Art. 18. 1. Na wniosek sądu lub innego właściwego organu Rzeczypospolitej Polskiej konsul:

- 1) doręcza pisma i inne dokumenty;
- 2) przesłuchuje strony, podejrzanych, świadków i biegłych;
- 3) przekazuje do wykonania sądom i innym organom państwa przyjmującego wnioski o udzielenie pomocy prawnej.

2. Czynności wymienione w ust. 1 pkt 1 i 2 konsul wykonuje, stosując odpowiednio właściwe przepisy prawa polskiego, jeżeli odbiorca pisma lub innego dokumentu albo osoba, która ma być przesłuchana, jest obywatelem polskim i zgadza się dobrowolnie przyjąć pismo lub inny dokument albo złożyć zeznanie, wyjaśnienie lub opinię.

Art. 19. 1. Konsul wykonuje czynności notarialne, a w szczególności:

- 1) sporządza i poświadcza wypisy, odpisy, wyciągi i kopie dokumentów;
- 2) poświadcza własnoręczność podpisów i znaków ręcznych na dokumentach;
- 3) poświadcza datę okazania dokumentów, pozostawania osoby przy życiu lub w określonym miejscu oraz stawiennictwo lub niestawiennictwo osoby;
- 4) przyjmuje oświadczenia.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101, 1342 i 1529, z 2013 r. poz. 35, 985, 1027, 1036, 1145, 1149 i 1289, z 2014 r. poz. 183, 567, 915, 1171, 1215, 1328 i 1644 oraz z 2015 r. poz. 211 i 251.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, konsul wykonuje na wniosek obywateli polskich lub właściwych organów Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Konsul może wykonywać czynności, o których mowa w ust. 1, również na wniosek jakiegokolwiek osoby, jeżeli mają one wyrzucić skutek prawny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Konsul może sporządzić akt notarialny pod warunkiem uzyskania od Ministra Sprawiedliwości pisemnego upoważnienia wydanego na wniosek *Ministra Spraw Zagranicznych*¹⁾.

4a.³⁾ Konsul nie może sporządzić aktu poświadczenia dziedziczenia.

5. Do czynności konsula, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy prawa o notariacie. Czynności te mają taką samą moc jak czynności wykonane przez notariusza w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 20. 1. Konsul sporządza i poświadcza tłumaczenie dokumentów z języka polskiego na język urzędowy państwa przyjmującego i z tego języka na język polski, jak również poświadcza wypisy, odpisy, wyciągi i kopie dokumentów sporządzonych w języku urzędowym państwa przyjmującego.

2. Konsul może również wykonywać czynności, o których mowa w ust. 1, jeżeli dokumenty są sporządzone w innych językach niż język urzędowy państwa przyjmującego.

3. Czynności konsula określone w ust. 1 i 2 mają taką samą moc jak czynności wykonane przez tłumacza przysięgłego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 21. Konsul legalizuje dokumenty urzędowe, sporządzone lub uwierzytelnione w państwie przyjmującym bądź w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 22. Konsul wykonuje czynności konsularne na podstawie upoważnienia ministra właściwego do spraw zagranicznych, a w stosunku do czynności określonych w art. 19 ust. 1–3, art. 20 i 21 upoważnienia ministra właściwego do spraw zagranicznych wydanego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości.

Art. 23. 1. Konsul:

- 1) wydaje obywatelom polskim paszporty lub inne dokumenty uprawniające do przekraczania granicy, wznawia ich ważność, dokonuje w nich zmian oraz je unieważnia;
- 2) udziela wiz;
- 3) wydaje zastępcze dokumenty podróży obywatelom innych państw oraz udziela wiz uprawniających do wjazdu do innych państw;
- 4)⁴⁾ wydaje zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego;
- 5)⁵⁾ rozpatruje wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy od decyzji o odmowie wydania wizy Schengen lub wizy krajowej;
- 6)⁶⁾ przyjmuje zgłoszenia o utraconych lub uszkodzonych dowodach osobistych, znalezione dowody osobiste oraz przekazuje informacje o tych zdarzeniach organom gmin;
- 7)⁶⁾ gromadzi i przechowuje dokumentację związaną z dowodami osobistymi oraz udostępnia ją uprawnionym podmiotom.

2. Tryb i zakres wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, określają odrębne przepisy.

Art. 24. Konsul:

- 1) (uchylony)
- 2) doręcza obywatelom polskim pisma i dokumenty inne niż określone w art. 18 ust. 1 pkt 1;
- 3) wydaje obywatelom polskim zaświadczenia przewidziane w przepisach prawa polskiego.
- 4) (uchylony)⁷⁾

³⁾ Dodany przez art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 181, poz. 1287), która weszła w życie z dniem 2 października 2008 r.

⁴⁾ Dodany przez art. 4 ustawy z dnia 24 października 2008 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 216, poz. 1367), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.

⁵⁾ Dodany przez art. 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 81, poz. 531), która weszła w życie z dniem 22 maja 2010 r.

⁶⁾ Dodany przez art. 83 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. Nr 167, poz. 1131 oraz z 2014 r. poz. 1888), która weszła w życie z dniem 1 marca 2015 r.

⁷⁾ Przez art. 6 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1808), która weszła w życie z dniem 21 sierpnia 2004 r.

Art. 25. Konsul:

- 1)⁸⁾ sporządza protokół z przyjęcia oświadczenia o wyrażeniu zgody, o której mowa w art. 7 ust. 2 pkt 2 i art. 8 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2012 r. poz. 161 oraz z 2013 r. poz. 1650);
- 2) wydaje decyzje w sprawie uznania za osobę pochodzenia polskiego w rozumieniu ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1392);
- 3)⁹⁾ przyjmuje od osób zamieszkałych w okręgu konsularnym wnioski o:
  - a) nadanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej obywatelstwa polskiego,
  - b) przywrócenie obywatelstwa polskiego,
  - c) wyrażenie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego.

Art. 25a.¹⁰⁾ Konsul:

- 1) prowadzi postępowanie w sprawie przyznania Karty Polaka;
- 2) wydaje decyzje o przyznaniu, odmowie przyznania oraz unieważnieniu Karty Polaka;
- 3) wydaje Kartę Polaka;
- 4) przedłuża ważność Karty Polaka w przypadkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2014 r. poz. 1187).

Art. 26. 1. Konsul:

- 1) przyjmuje oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński oraz o nazwisku małżonków i ich dzieci, jeżeli osoby zawierające małżeństwo są obywatelami polskimi;
- 2)¹¹⁾ wydaje zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo;
- 3) pośredniczy w zgłoszeniu we właściwym urzędzie stanu cywilnego w Rzeczypospolitej Polskiej faktu urodzenia lub zgonu za granicą;
- 4) przekazuje właściwym urzędom stanu cywilnego w Rzeczypospolitej Polskiej protokoły o urodzeniach i zgonach, które nastąpiły na polskich statkach morskich i powietrznych oraz na okrętach wojennych i wojskowych statkach powietrznych;
- 5) przyjmuje oświadczenia o uznaniu dziecka;
- 6) przyjmuje od małżonka rozwiedzionego oświadczenie o powrocie do nazwiska, które nosił przed zawarciem małżeństwa;
- 7)¹²⁾ przyjmuje oświadczenia od małżonków, że dziecko będzie nosić takie samo nazwisko, jakie zgodnie z art. 88 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788, z późn. zm.¹³⁾) nosi albo nosiłoby ich wspólne dziecko, jeżeli małżonkowie albo jedno z nich, będące rodzicem dziecka, są obywatelami polskimi;
- 8)¹²⁾ przyjmuje oświadczenia od rodziców dziecka, jeżeli co najmniej jedno z nich jest obywatelem polskim, o zmianie imienia dziecka, zamieszczonego w akcie urodzenia, w terminie 6 miesięcy od dnia sporządzenia aktu urodzenia;
- 9)¹²⁾ pośredniczy w przekazywaniu dokumentów wymaganych do zawarcia małżeństwa, jeżeli obywatele polscy lub obywatel polski i cudzoziemiec zamierzający wstąpić w związek małżeński przebywają za granicą, ale chcą zawrzeć małżeństwo przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Tryb i zakres wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, określają przepisy prawa o aktach stanu cywilnego.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 64 lit. a ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2012 r. poz. 161), która weszła w życie z dniem 15 sierpnia 2012 r.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 64 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 8.

¹⁰⁾ Dodany przez art. 25 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. Nr 180, poz. 1280), która weszła w życie z dniem 29 marca 2008 r.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 117 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. poz. 1741 i 1888), która weszła w życie z dniem 1 marca 2015 r.

¹²⁾ Dodany przez art. 117 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 11.

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1529, z 2013 r. poz. 1439 oraz z 2014 r. poz. 1188 i 1741.

Art. 27. 1. Konsul działa na rzecz rozwijania i pogłębiania współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej oraz kulturalnej między Rzeczpospolitą Polską a państwem przyjmującym, w szczególności ułatwia nawiązywanie kontaktów oraz wykonywanie umów między odpowiednimi organami i instytucjami obu państw.

2. (uchylony)

Art. 28. 1. Konsul wykonuje funkcje w odniesieniu do statków podnoszących polską banderę oraz ich załóg, pasażerów i ładunków, a w szczególności:

- 1) kontroluje, czy statek jest uprawniony do podnoszenia bandery polskiej, oraz wystawia statkowi, który otrzymał polską przynależność, tymczasowe świadectwo polskiej przynależności statku;
- 2) przeprowadza inspekcje statku lub występuje z wnioskiem do organu administracji państwa, w którego porcie przebywa statek, o przeprowadzenie inspekcji lub przeglądów statku związanych z przedłużeniem ważności międzynarodowych świadectw;
- 3) przedłuża termin ważności dokumentów bezpieczeństwa statku i dokumentów dotyczących ochrony środowiska morskiego;
- 4) wydaje statkom o polskiej przynależności dokumenty przewidziane w odrębnych przepisach oraz przedłuża termin ich ważności;
- 5) wystawia książeczki żeglarskie oraz przedłuża termin ich ważności;
- 6) w razie uszkodzenia lub innego wypadku morskiego statku udziela pomocy w organizowaniu akcji ratowniczej oraz podejmuje czynności niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa uratowanych osób, jak również zabezpieczenia ich mienia oraz ładunku i mienia statku, a także interesów armatora polskiego;
- 7) przyjmuje protesty morskie oraz przesłuchuje kapitana i innych członków załogi, a także pasażerów na okoliczność wypadku morskiego;
- 8) uczestniczy przy wszelkich czynnościach podejmowanych na statku przez władze państwa przyjmującego związanych z zatrzymaniem, aresztowaniem lub pozbawieniem wolności w inny sposób członka załogi statku względnie pasażera albo zajęcia mienia znajdującego się na statku;
- 9) zapewnia opiekę i pomoc prawną członkom załogi statku w razie ich zatrzymania, aresztowania lub pozbawienia wolności w inny sposób, a także przy rozpatrywaniu przez sądy i organy administracyjne państwa przyjmującego spraw dotyczących tych osób;
- 10) udziela pomocy członkom załogi statku pozostałym na lądzie z powodu choroby lub z innych przyczyn oraz umożliwia im powrót do Rzeczypospolitej Polskiej;
- 11) podejmuje interwencje w razie dyskryminowania przez władze państwa przyjmującego statku lub członków jego załogi.

2. O czynnościach, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, konsul powiadamia polską instytucję klasyfikacyjną i urząd morski właściwy dla portu macierzystego statku.

3. Szczegółowy zakres funkcji, o których mowa w ust. 1, określają odrębne przepisy.

Art. 29. Poza funkcjami określonymi w ustawie konsul może wykonywać inne funkcje przewidziane przez prawo i zwyczaje międzynarodowe, powierzone mu przez *Ministra Spraw Zagranicznych*¹⁾.

Art. 30. Konsul odmówi wykonania czynności, która byłaby sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego.

Art. 31. 1.¹⁴⁾ Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania przed konsulem, uwzględniając tryb wszczęcia, prowadzenia i zakończenia postępowania, terminy załatwiania spraw, rozstrzygnięcia i trybu odwołania od rozstrzygnięć konsula oraz trybu przekazywania spraw organom polskim.

2. W sprawach należących do właściwości konsula stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące skarg i wniosków, z tym że organem wyższego stopnia w rozumieniu tego kodeksu jest *Minister Spraw Zagranicznych*¹⁾.

3. *Minister Spraw Zagranicznych*¹⁾, w drodze rozporządzenia, może dostosować przepisy dotyczące terminów załatwiania skarg i wniosków do warunków pracy konsula.

¹⁴⁾ Utracił moc z dniem 6 listopada 2015 r. na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 października 2014 r. sygn. akt K 8/14 (Dz. U. poz. 1521).

Art. 32. 1. Za wykonane czynności konsularne konsul pobiera opłaty.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość, zasady pobierania opłat konsularnych oraz udzielania ulg i zwolnień, a także zwrotu wydatków poniesionych w związku z wykonaniem czynności konsularnych, w tym składniki opłat i wysokość kosztów wykonywania czynności konsularnych oraz rodzaje czynności podlegających opłacie.

Art. 32a. Konsul prowadzi, w szczególności w formie zapisu elektronicznego, rejestry spraw, rejestry czynności konsularnych, jak również inne rejestry określone odrębnymi przepisami i przetwarza umieszczone w nich dane osobowe na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Rozdział 3

Przepisy końcowe

Art. 33. (pominięty)

Art. 34. 1. Tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 11 listopada 1924 r. o organizacji konsulatów i o czynnościach konsulów (Dz. U. Nr 103, poz. 944);
- 2) ustawa z dnia 17 czerwca 1959 r. o uregulowaniu niektórych spraw konsularnych (Dz. U. Nr 36, poz. 225).

2. Do czasu wydania rozporządzenia przewidzianego w art. 32 ust. 2 pozostają w mocy przepisy dotychczasowe.

Art. 35. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1984 r.